

כ"ה
ש"ק

נשיח יהודים

h. e.
DE

MESSIA JUDAICO

Sive qualem Judei fingunt, ejusq;

ADVENTU DISSERTATIO,

Quam

Permissu Amplissimæ Facultatis Philosophicæ in Regia
ad Emmam Livoniæ Academia

P R Æ S I D E

Viro Plurimum Reverendo & Clarissimo

Mag. GABRIELE *Stragge/*

Orient. & Græcæ Lingvarum P. P. Celeberrimo, Un. Patrono,
Præceptore ac Studior. suorum Promotore, atq; de venerando.

*Publicæ Συμφιλοσοφείων ventilationi modestè
submittet*

AUCTOR-RESPONDENS

JOACHIMUS BEUTHERUS Riga-Livonus.

Ad diem XX. Augusti. A. O. R. M. DC. XCII. in Auditorio Majori.

DORPATI Excudit JOHANNES BRENDENEN,
Acad. Typograph.

MAGNIFICO ; AMPLISSIMO,
INCLYTOQUE INCLYTÆ CIVITATIS
REGIÆ RIGENSIS

SENATUI, VIRIS

*Amplitudine Magnifica, Genere Nobili ac præclaro, Con-
silio strenuo, Eruditione solida, Prudentia cordata, Auctorita-
teq; spectata eminentissimis*

DN. BURGGRAVIO REGIO,
DNN. CONSULIBUS,
DN. PRÆTORI,
DN. SYNDICO,
DNN. SENATORIBUS,
DNN. SECRETARIIS,

*Nec non
Nobilissimis, Spectatissimis integritate & gravitate
conspicuis*

MAJORIS CIVIUM COLLEGII
TRIBUNIS ac SENIORIBUS,

DNNIS. Patronis, Promotoribus & Fautoribus suis omni
honoris, amoris & observantiæ cultu, quantus quantus à
devoto proficisci potest cliente ætatem demerendis
Salutem

& humillima obsequia.

PATRES OPTIMI,
PATRONI VENERANDI.

Non prolixâ mihi opus esse spero defensione, quod spe-
cimini meo Academico presidium & Patronos quasiturus,
tâm alacriter ad VOS contendam. Movit scilicet me insignis
Patriæ meæ, cui à Sacra Regia Majestate estis præfecti,
splendor ac decus, magis tamen me moverunt ac planè permo-
verunt Virtutes VESTRÆ, quæ VOS ad tantum honoris ac
dignitatis fastigium evexerunt, pietas præsertim Rerumpublic.
firmatrix, basis, columna, & pro religione verâ ardor inde-
fessus, inque literas singularis adfectus, quæ sanè omnia me
ipsum & unâ mecum longè plures in VESTRI admirationem
rapuere, ut non modò Cives de Regimine felicissimò & aquisi-
tissimò sibi in sinu ὁλοφύουτος gratulentur, sed & remotissimi & in
ultimis macrocosmi partibus degentes non pauci Clientibus VE-
STRIS adscribi atq; ad Nominis VESTRI cultum arctiori ob-
stringi nexu habeant in votis unicè. Cum verò emunctioris ho-
mines naris suadeant ἀρετὴς ἕνεκα θεῶν ἡδαιούσης ἀρετῶν,
id est, Præliminare libri eminenti & præfulgido esse munien-
dum frontispiciò, rectè & à me fieri duxi, si hocce meum Exer-
citium Academicum eorum in fronte haberet præfixa nomina,
quorum fulgorem, quorumq; dignitatem tot admirantur regio-
nes, utq; adeò inspicienti si non ex se, tamen è frontispiciò suò
placeret. Quò tandem accedit non vulgaris VESTRA benivo-
lentia, quâ me hæcenus estis dignati, quæ humanitas VESTRA
nunquam ex animò meò excidet, nec ullus temporis tractus VE-
STRI erga me Candoris memoriam obliterabit, quin potius
A2 VESTRI

VESTRI perpetuus ero admirator & cultor. Admittite igitur PATRONI OPTIMI, ut hicce meus recens foetus Heliconius, sit commodus devoti adfectus mei apud VOS interpres, & velut quoddam Ternaëus, favoris autē VESTRI nunquam defervescentis exoptatus exarator, ut quantum VESTRAS animi dotes longè supra uniguis eminentes atq; virtutes admirari, tantum de favore VESTRO intensissimò gloriari & letari mihi in perpetuum contingat. In quò felicissimo vela contrahomine, & ad summum hujus Universi Monarcham atq; Magistratum Patronum ex intimis cordis penetrabilibus suspiria fundendo calidissima, atq; obtestor, ut VOS omnes quàm diutissimè sospites praestet, quò rebus humanis cum gloriâ praesse, Illustri Civitati VESTRÆ consulere, Ecclesiæq; pariter ac rei literariae, quarum bonò nati eslis, prodesse queatis. Id quod exoptare à DEO TRIUNO nunquam cessabo

VESTRAR. NOBIL. DIGNITAT.
ET AMPLISS. NOMINIS

Cultor & Client humillimus
Joachimus Beutherus.

Pereximio & Doctissimo

Tibi eodē JOACHIMO BEUTHERO,
Philosophiæ & S.^e Theol. Studio perindustrio,
Amico perdilecto,

GABRIEL Stragge/
Orient. & Gr. Ling. Prof.
S. P. D.

Sicuti miranda prorsus est per-
vicacia recutitæ gentis in obfistendo Spiritui
Sancto (Act. VII, 51.) & pro vero Messia non agno-
scendo Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον, αἰδέσθαι αὐτὸν τῷ Θεῷ ἀποδοῦναι
ἀνθρῶπων δουλείαν καὶ τρέφειν καὶ σκωλεῖν οἱς ἐπιτίθει δι' αὐτοῦ ὁ Θεός,
quemq; adeò κύριον καὶ χριστὸν ἐποίησεν, ut ex Homilia
Petrina constat, (Act. II, 22. v. 36.) ita stupenda & de-
testanda ejusdem est stoliditas, in fingendo eo so-
spitatore, quem nugivendulæ Talmudistarum fa-
bulæ, & monstrosa chimeram potius quam Mes-
siam venditantia Rabbīnorum quorundam inge-
nia expresserunt. Adeò ut mirari satis non potue-
rim, quod homines, ratione gaudentes, & nocte
ferè

ferè dieq; τὰ λόγια τῆ Θεᾶς ἀ ἐπιστεύθησαν (Rom. III, 2.)
manibus (ac labiis, sed vix ultra) versantes, tam
crassè & protervè & non nisi carnaliter (ut ita
dicam) de eo sentiant, quem centies sacra pagina
longè aliter describit, & spiritualia animarum ex
ipso bona, non titillantes corporum cupedias, cœ-
lestiaq; per ipsum habitacula, non mundari mē-
nuptias captare atq; sperare jubet.

nuptias capere atq; iperare jubet. *σκληροτραχηλὸς καὶ ἀπειρηγμένος τῇ καρδίᾳ καὶ τοῖς ὤσιν* (Act. VII, 51) pertinaci maliciâ id promeruisse, ut יכבדוּהוּ

בשגוען ובעורון ובתמהור לבב וזהו ממששים
בצהרים כאשר ימשש העור באפלה (Deut. XXVIII, v. 28.)

percusserit eos Deus amentia, & cœcitate & sinipore cordis, aded ut palpent in meridie, quemadmodum palpat cœcus in caligine. Palpant certè ut cœci, & usq; palpabunt,

quamdiu, collatione & conciliatione duorum magnorum luminum Veteris & Novi fœderis neglectâ spretaq; tenebricosas Talmudisticorum dogmatum & cerebelli Rabbinici fumigantes titiones aspi-
ciunt ac sequuntur. Namq; ut rectè ipsi monent,
שקר אין לו רגלי *Mendacium non habet pedes*, in quibus consistat, sed inconstans & evanidum est. Nec enim diuturnum aut firmum esse potest, cui non subest ratio. Evanescent ergo, imo jam dudum

è saniorum animis evanuerunt ejusmodi Judaicæ
 nugæ, & fabulæ plus quam aniles, quas tamen ex-
 pendisse aliquando juverit, tum ad cœcitatē eo-
 rum ipsis ob oculos ponendam, eosq̃, si possibile
 est, ad pudorem sui compellendos, tum ad stabi-
 liendam eò firmitus veram sententiam, absurdita-
 te falsæ opinionis in aprico positâ, tum quoq̃
 ad testandum erudito seculo probandumq̃ suam
 ipsius in perlegendis Judæorum scriptis, scorias
 si mittas, non raro argentum aurumq̃ præbenti-
 bus,

bus, industriam & sedulitatem Qui sine dubio
scopus & Tibi præfixus fuerat, pereximie Do-
mine BEUTHERE, Amice singulariter dile-
cte, cum hanc de Messia Judaico Dissertationem
publico dandam parares. Quâ quidem ita, spe-
ro, omnibus bonis probasti laudandos in studiis
præcipuè Hebraicis, profectus, ut nemo sit quin
Tibi eosdem gratuletur, & fausta quævis Tibi
voveat. Ostendisti omnino, ut cum Hebræis loquar,
כי בנחת בקשת החכמה ודלקת אחרי המושכלות placide
Te inquisivisse sapientiam, ardentemq; sectatum
esse studia intelligentiæ, &, quod aliàs dicunt,
שמרת לזכות פתחי הלמוד quàm diligenter observa-
veris postes eruditarum ædium, adeoq; strenuè li-
teris operam navaveris. Maeste esto ista vir-
tute, & telam quam cum laude ceperas, faustis
avibus ad optatam metam perducere perge. Sic
enim & Tuo exemplo docebis, feliciori pede ad
אֲוִנֵי eruditionis ferri eos, qui domi ac in Patriâ
firma doctrinæ jecerunt fundamenta, quam qui
neglecta domestica fide & sedulitate, animis & cor-
poribus vacillantes intempestivè ad externos excur-
runt, & non nunquam multò segniores redeunt,
quam exiverant. Qui domi aliquid boni didicerit,
ille verè patriæ suæ usui & ornamento erit, dum sic
aliunde quoq; sapientius sapientiam comportare
noverit: Cum aliis nimis properè peregrini ad pere-
grinos properantes, sæpius vix aliud, post perdi-
tum irreparabile tempus, quam exhaustam cru-
menam & peregrinos mores peregrinumq; ani-
mum in patriam reportant. Hæc, nî fallor, ipse
observaveras, indeq; laudabiliter statueras animum
ac ingenium Tuum apud septentrionales nostras
adeoq; Patrias Musas firmandum esse prius, quam
cætera.

cæterarum delicias captares. Nunc autem cum ab-
 itum ad has mediteris, ipse cum aliis ex animo fausta
 quævis ac felicia Tibi adprecor, voveoq; formulâ
 Hebræis nostris usitatâ, כל מעשרי כאשר ורומן,
 מעל ut omnia Tua opera omnesq; conatus
 Tuitam feliciter & ex voto succedant, ac sic cælo de-
 mitterentur. Saluta meo nomine quam officiosissi-
 mē Viros, quos ubertim invenies, eruditos, deq;
 bonis literis optimē meritos, quibus nos esse quam
 commendatissimos seriò expetimus. Vale!

*Dorpati, d. 30. Julii,
 Anno M. DC. XCII.*

כנה

De

MESSIA JUDAICO

Ejusque

ADVENTU.

§. I.

Quantò Judaica gens in
 pernegando Jesum Nazarenum Ma-
 riæ virginis filium, esse Messiam totius generis
 humani à DEO promissum, est pertinacior,
 tantò justò DEI judiciò etiam coecior in invenien-
 do vero Messia, cujus tamen adventum sicut cer-
 tò sperat, ita eundem hætenus effectivè conti-
 gisse, inficiatur. Et quanquam hæc eorum Judæorū,
 opinio vera veri Messia luce collustratos adeò non
 afficit, ut potius pro absurda jam dudum sit agni-
 ta, & à Viris Magnis justâ ratione explosa, tamen
 etiam mihi, specimen aliquod studiorum meorum
 publicè dare conanti, visa est hæc materia institu-
 to meo satis commoda. Conabor itaq; quantum
 instituti & temporis ratio permittit, sententias eo-
 rum hâc de re, quas inter legendum observavi,
 thesibus sequentibus ita excutere, ut quam eadem
 B. ut

ut plurimum falsæ sint & à verò, imò ab omni sæpè veri specie abluant, simul in apricò ponatur.

§. II.

Judæi, cum quibus nobis in præsentia res est, omnibus ferè in scriptis suis tradunt luculenter, manibusq; ac pedibus ut ajunt, hanc premunt opinionem, Messiam, quod *πρωτον* ipforum esse videtur *φευδος*, non spiritualem & coelestem, sed temporalem Dominum fore, regnumq; ipsius non coeleste, sed terrenum in hac miseriæ valle existiturum. Hinc mira somniant bona, quæ Messias adventu suo gloriosissimò secum est allaturus, quæ in ipsos Judæos ubertim & cumulatè sunt redundatura, illos quippe cum temporalia magis afficiant, quàm spiritualia, non mirum, fervidissimè urgere, quod Messias istò potissimum nomine in mundum sit adventurus, ut cultores suos Judæos temporalibus beet facultatibus & bonis, eò ferè modò, quò discipuli Christi, ut ut ipsius gremiò & informatione educati, nihilo tamen minus, falsam animò conceperant sententiam, Christum Regnum suum terrenà esse potestate muniturum, quà deberet *ἀποκαθιστῆναι τὴν βασιλείαν τοῦ Ἰσραὴλ* (*Act. 1. v. 6.*) Hinc toties inter illos de regni principatu, deq; magnâ in mundò sub regnò Messia potestate agitata disceptatio, qualis, inter alia, constat ex locis *Marc. 10. v. 35. seqq. Matth. 20. v. 20. cap. 18. 1. Luc. 9. v. 46. Cap. 22. v. 24.* Verum, ut stolidiori, ita pertinaciori ratione nostrò etiamnum ævò foveant gentis Judaicæ Antistites, quiq; ad Mosis & Prophetarum cathedram sedere se putant, Judæi, de terrenò Rege Messia spem, qui illos ex dispersione istâ universali & omnimodâ hodierni temporis erepturus

rus est persecutione, & in certam & fixam collecturus hierarchiam, potentiq; ac forti manu extensòq; brachiò in Palæstinam reducturus; ex quâ hucusq; sunt expulsi, templumq; eorum Hierosolymitanum solò ad æquatum magnificè erecturus, ad finem usq; mundi porro conservaturus, adeoq; infinita & inenarrabilia illis est distributurus beneficia; sed quam abeant hæc à veritate in sacrarum literarum pandectis revelatâ, facile est demonstratu. E. g. quando ex *Esaiæ Cap. 53. v. 5.* constat, adventurum fuisse Messiam, ut peccatum tolleret, & ex *Dan. 9. v. 24.* Messiam adventu suo obsignaturum peccata, expiaturum iniquitates, sempiternam adducturum justitiam, omnia impleturum vaticinia. Quæ non sunt temporalia sed æterna bona. Et quoniam prævidit DEI spiritus, quæsituros homines in Messia adventu, externam pompam & præsentis vitæ commoda; ita descripsit Messiam ut nemo non intelligeret, nisi qui volens coecutiret, diversissimum fore Messia regnum à splendidis hujus mundi regnis. Hinc ejusdem per *Esaiam* de Messia vox est *Cap. 53. 2. רֵא הָאֵר לְיוֹרָא* & per *Dan. Pf. 22. v. 7. וְאֵנִי תוֹלַעַת וְרֵא אִישׁ חֲרָפָה אֲדָם וְכוּי עָלַי* Frustra ergo opponuntur ista scripturarum dicta, quæ docere videntur, adventum Messia feracem futurum variæ benedictionis temporariæ. Quanquam enim & hoc facile admittamus; certò tamen certius est, coelestia Messia beneficia rerum corporalium & terrenarum umbris frequenter involvi, quò observatò corruet moles Judaicorum argumentorum. Nec est quod ad effugium gemini Messia confugiant, nimis enim ruinosum esse hoc præsidium clarè evincet, quæ proximè sequentur.

§. III.

Notari enim hic omnino meretur, loca illa scripturæ Veteris Fœderis (Novi enim fœderis scripturam non agnoscunt) quæ de Messia agunt, eumq; ita describunt, ut nunc pauperem, abjectum, vilem, variis obnoxium calamitatibus, pressuris, injuriis, multisq; expositum ludibriis, subfannus, etc. indicent, nunc præpotentem, magnificum, & divinum fore ostendant, & merè magna & divina de ipsò prædicent, ita Judæos affecisse, ut, cum pugnantia ista esse videantur, omnino statuendum esse censuerint, duos fore Messias, alterum, quem *Messiam filium Josephi*, interdum filium Ephraim adpellant, de quo priora teneant; Alterum *Messiam filium Davidis*, cui posteriora illa, excelsa, magnifica & sublimia competant. Quis verò sit ille *Messias filius Josephi*, & quid de illo teneant, audiamus ex R. Abarbenele. Is enim in commentario ad *Zachar. XII. vers. 10.* seqq: sic ait יותר נכון לפרשו על משיח בן יוסף כמו שפרשו רבותינו

2. g. Zach.
9. 9. Esaiā
33. 6. 5.
seqq.
1. g. Genes.
49. 11. Ps.
6. 8. Ps. 72.
6. 8.

ול במסכת סוכה לפי שהוא יהיה איש גבור משבש יוסף ויהיה שר צבא השם באותה מלחמה והוא ימות i. e. Multo rectior explicatio (loci istius Zach. 12. 10.) illa est, quia de Messia, filio Josephi vaticinium accipitur, uti Dd. nostri b. m. in *Massecheth succa* interpretati sunt; is enim ex tribu Josephi oriundus, *Vir summis Viribus & bello eximius*, erit Dux exercitus DEI in bello isto, quo vitam cum morte commutabit. Verum notatu dignum est, quod hæc explicatio R. Davidi Kimchi non arriserit. Is enim ad hunc locum ait: רבותינו זכרונם לברכה לברכה פירשו על משיח בן יוסף שיהרג במלחמה ותמה אני לפי פירושם אין סתמו ולא i. e. Dd. nostri b. m. explicarunt hunc textum de Messia filio Josephi in bello interficiendo; sed miror ego

hoc eorum interpretamentum, cur ita occultarint, Neg, ejus generaliter meminerint. De Messia filio Davidis ait R. Bechai Com. in Leg. fol. 21. Col. 1. משיח בן דוד לא i. e. *Messias filius Davidis non morietur.* Similiter R. Abarbenel in c. *Esa. 53. fol. 78. Col. 4.* ubi obstinate negat, illud de Messia agere, aut quæ inibi habentur, de langvoribus & doloribus perferendis, in Messiam quadrare, tandem addit: כי משיח בן דוד יהיה בירו העוצר ומשפט אבל לא ילקח ממנו וגם לא יהיה נגור מארץ חיים כי שם ימלוך i. e. *Messias enim filius Davidis clausuram & judicium in manu sua habebit & potestate, minime verò ab eò auferetur.* Præterea è terrâ viventium non abscindetur, ibi enim regnabit. Quin huc quoq; facit, præter alia, effatum Targumicum in Canticum Salomonis Cap. IV. s. quod per duo ubera similia duobus hinnulis gemellis caprea, intellectos vult: משיח בן דוד ומשיח בן אפרים i. e. *Messiam filium David, & Messiam filium Ephraim comparandos Mosi & Abaroni.* Eodem spectat quod Hackspan. in Animadversionibus in R. Lipmanni *Nizachon p. 344. C. 2. ex libro Jalkut ad Psal. II.* docere Talmudistas monet: חנו רבנן משיח בן דוד שעתיד לגרות במהרה בימינו אמר לו הקב"ה בני שאל מה אהה מבקש ואני נותן לך שנ' אספרה אל חק ה' אמר אלי בני אהה וגו' שאל ממני ואתנה גויים נחלתך ואחרתך אפסי ארץ כיון שרואה למשיח בן יוסף שנהרג אמר לפניו רבושע איני מבקש ממך אלא חיים אומר לו הקב"ה עד שלא עמרת כבר התנבא עליך אביך שנ' חיים שאל ממך נתת לו i. e. Docuerunt Magistri, dixisse DEum sanctum illum & Benedictum *Messie filio David*, propediem adeoq; in diebus nostris revelando, postula, quodcunq; velis, dabo illud tibi, quia dictum est *Psalm 2-*

Narrabo statutum, Dominus dixit ad me, filius meus es etc: postula à me, & dabo gentes hæreditatem tuam, & possessionem tuam terminos terræ. Is verò postquam vidit, *Messiam filium Joseph*, qui erat occisus, dixit coram eo. O Domine mundi non postulo à te, nisi vitam. Respondit ei Sanctus & Benedictus ille, priusquàm extitisti, David, pater tuus jam vaticinatus est de Te. Quia dictum est *Pf. 20. v. 4.* vitam petiit à te & dedisti illi. Plura de hoc ipso *שאל* sive *Postula*, audire licet è libro *בראשית רבה* dicto, ubi sectione 43. p. 27. col. 3. hæc habentur: *אמר רבי יונתן שלשה הן שאל: אומר שאל ואלו הן שלמה ואחיו ומלך משיחיו: שלמה דכתיב בגבעון נראה ה' אל שלמה בחלום הלילה ויאמר אלהים שאל מה אתן לך: אחז דכתיב שאל לך אות מעם ה': מלך משיחיו דכתיב ביה שאל ממני ואחנה גוים נחלחך: i.e. R. Jonathan dixit, tres sunt quibus dictum est שאל: sunt verò hi ipsi, Salomo, Achaz, & Rex noster Messias. Salomo, quia scriptum est (1. Reg. III. 5.) In Gibeon Dominus visus est Salomoni in somnio noctis & dixit DEus שאל postula quod dem tibi. Achaz, quia scriptum est (*Es. VII. v. 11.*) שאל pete tibi signum à Domino. Rex noster Messias, quia de eo scriptum est (*Psalmo 2.*) שאל postula à me, & dabo gentes hæreditatem tuam. Quam autem huiusmodi Messia duplicatio falsa sit atq; absurda, infra satis patefcet. Quamquam, ut & hoc obiter h. l. moneam, postea tamen fufius ac plenius declaraturus, non defuerint qui putârunt, allegoricè Veteres duplicem Messia adventum notâsse per משיח בן יוסף & משיח בן דוד, minimè autem distinctas personas, dispari gaudentes fortunâ, aut parentibus aliis atq; aliis prognatos.*

gnatos. Vid. Hackspan. in *Nizach. p. 352.* & *Flac. Part. II. Clavis scripturae Tract. IV. p. 233.* Certè oracula Sacra non equidem per transfennam sed accuratius inspicienti satis patet, uni & eidem Messia assignari & vilissima quæq; & summa quæq; prout vel ex unico *Esaiæ cap. 53.* constat. Consimiliter *Zach. cap. 9. v. 9. 10.* uni & eidem Messia tribuitur, humilimus status, & in universum orbem dominium. De paupere enim & insidente asino dicitur, quod pacem eloquetur gentibus, & dominatus ejus erit à mari uno ad alterum, & à flumine usq; ad fines terræ. Quæ & similia scripturarum dicta, clarissimè docent & demonstrant, & humilia & magnifica uni atq; eidem Messia à DEi Spiritu disertè tribui: Pudetissimum itaq; commentum est, geminum esse Messiam.

§. IV.

Post devictas equidem per Titum Vespasianum Hierosolymas, dispersamq; in universas ferè mundi partes gentem Judaicam, non unus, verum plures, fuere, qui pro Messia se venditavere, ut ex libro historico *שבת יהודה* constat: qui tamen omnes infelicem sortiti exitum, spes Judæorum destituerunt, atq; Messia expectationem reddiderunt inanem. Præcipuus inter eos fuerat, qui, cum initio *בר כוכב* *Bar cocabb* i. e. filium stellæ, sive stellam exorientem se adpellari vellet, occasione nominis desumptâ ex Prophetia Bileamitica *Num. 4. 17.* דרך כוכב מיעקב וקם שבט מישראל וג' i.e. procedet stella ex Jacobo, & exsurgit sceptrum ex Israele, quod franget latera Moabitæ etc. post miserandum tamen exitum, trucidatasq; cum ipso ac interneccioni datas multas Judæorum myriades, optima

*Bar cocabb
Messias.*

ma ratione כחב בר Bar cosabb vel כחבא Cosiba
i. e. Mendax & falsus Messias adpellari meruit. De
quo plura vid. in Buxtorf. Synag. Jud. p. m. 719. Cap. 50.

§. V.

Traditio
Eliæ. Tem-
pus Messia
non inqui-
rendum.

Judæi, cum fundamentum Adventus Messia
præcipuum posuissent in traditione πολυθεωρητος
Eliæ, de sex mille annis durationis mundi, ubi per
duos mille annos mundus foret הוה f. inanis & va-
cuus, h. e. absq; lege divinâ, per 2000. annos הורה
f. sub lege, reliqui autem 2000. anni forent Messia
(quâ in re non adeò procul à scopò aberrârunt.
Nam juxta vulgatam Christianorum supputatio-
nem, Christus verus Messias Anno 3963. vel
ex Judæorum supputatione 3761. (ducentis enim
& duobus annis à nobis distant) natus est.) Utex
tractatu Talmudico סנהדרין Sanhedrin cap. XI. quod
חלק Hbelec dicitur, constat, ubi hæc habentur verba

תנא דבי אליהו ששת אלפי שנה היו עלמא שני אלפי
תורה שני אלפי תורה שני אלפי ימות המשיח:
tamen, postquam nullus omninò comparuit Messi-
as, qualem ipsi fingunt ac desiderant, & tamen à
Christianis urgentur, alii dicunt, Messiam quidem
non venisse, sed propter peccata sua tempus esse
protractum, alii terminum adventus ejus non esse inqui-
rendum statuerunt, quin potius diris ac execratio-
nibus eos devoverunt, qui tempora adventus Mes-
sia supputant, sicut eorum verba citantur à Bux-
torf. in Synag. Jud. cap. 50. p. m. 720. הפח. רוחן של
id est rumpatur spiritus eorum, qui tempora,
adventus nempe Messia, supputant. Quò etiam
faciunt, quæ tradit Maimonides Hilchos Melachim
C. 12. quæq; civitate latinâ donata sic habent: *Nepz*
utile

utile est, quempiam multum opera impendere cognoscendis
narrationibus atq; expositionibus, quæ super hac re (puta
adventu Messia, vel in nubibus vel super aëno,
ex Sanhed. Cap. XI. si boni sunt Israëlita, tunc veniet in
Nubib⁹ cœli; si vero nō boni, tunc inequitans Aëno)
extant: & post pauca: Consimiliter neq; terminos temporis
supputet etc. Quod si interim ab eodem quæras Mai-
monide, quid ergo sit, quò dignoscatur Messias, si in-
quirere non liceat, quis l. qualis ille sit, vel quò tem-
pore venturus, ille quidem respondebit, ibid Cap.
XI. in hunc modum; Si existat Rex aliquis ex Davi-
dis familia, qui diligenter attendat lectioni Sacra legis &
observationi præceptorum, more Patris sui Davidis, juxta
legem scriptam, & eam, quæ orali institutione conservata
est, adigatq; (ויכר) Israelem universum, ut vivant ex
ejus præscripto, & ut restaurent, sicubi fatiscit, ejus obser-
vantiam (רחוק ברוך), qui prælia Domini prælietur, ipse
presumetur esse Christus (זה בחוקת שחור משיח) Quod
si verò prospero utatur successu, vincat omnes gentes cir-
cumquaq; edificet sanctuarium locò suo, colligat propulsos
Israelitarum; sine dubio Christus est. Si hucusq; non
succedat ipsi, aut si occisus fuerit, planum est, eum non esse
Messiam, quem sperare lex jussit.

§. VI.

Quanquam autem fuerint, qui, ut dictum est,
putârunt, in tempus Messia inquirendum non es-
se, multi tamen etiam credunt, tempora quidem ad-
ventus Messia præteritisse, eum tamen adhuc non comparuis-
se, hanc autem Revelationis ejus dilationem peccatis eorum
(Judeorum) & impœnitenti vitæ adscribendam esse. Quò
facit quod Tractat. Sanhedrin. cap. XI. traditur p. m. 351.

אמר רב כלו כל הקיצין ואין הדבר הלוי אלא כהשוכה
ובמעשים טובים ושמאל אמר ריו לאכל שיעמור
כאכלו כחנאי רב אליעזר אומר א ישראל עושין
תשובה

Messia ad-
ventus ter-
mini com-
pleti, sed
adventus
ipse per
peccata re-
tardatur.

תשובה נגאלק ואם לאו אין נגאלק אמר לו רבי יהושע
 אה ישראל אין עושין תשובה אין נגאלק אלא הקדוש
 ברוך הוא מעמיד להן מלך שגורותיו קשות כחמן
 ומחזירן למטב תניא אידך ר' אליעזר אומר אם ישראל
 עושין תשובה נגאלק שנ' שובו בנים שובבים ארצה
 : משוכותיכם i. e. Raf. ait: *Elapsi sunt omnes termi-*
ni, & res non pendet nisi à respicientia & bonis operibus.
Samuel: sufficit lugenti persistere in luctu suo, juxta tradi-
tionem, quæ R. Eliezeris verbis fertur: Si Israelita pœni-
tentiam agant, liberabuntur; sin, haud liberabuntur. Cui R.
Jehosuas: si pœnitentiam (sua sponte) non agant, non libe-
rabuntur. Veruntamen DEUS super eos excitabit Regem,
cujus edicta gravissima sint, veluti Hamanis. Is efficiet ut
se ad bonam frugem recipiant. Traditio alia. Dicebat
R. Eliezer: Israelita, si convertant se, liberabuntur. 2. D.
Revertimini filii aversantes, & sanabo aversiones vestras. Jer.
3. 23. quin &, quod eodem capite postea additur
 אמר עזרא איז ירושלים נפרית אלא בצדקה שנ' ציון
 : במשפט הפרה ושובה בצדקה: i. e. dixit R. Ula: *Non*
liberabitur Hierosolyma, nisi in justitia, quia dictum est
(Es. 1. v. 27.) Zion in judicio redimetur, & reduces ejus in
justitia. Huc quoq; spectat, quod ex R. Schelomo
Jarchi docet Buxtorf. Synag. Jud. cap. 50. pag. 721. majores
existimasse, Messiam eo die natum, quò Hierosolyma ul-
timum desolata est. Quod si in causas retardationis
adventus Messiae inquiras, percipies eos adeò in
figmenta devolvi, ut non nisi ridendos sese nobis
præbeant: E. g. quando in libro הסידרים p. 15. num.
67. hanc adferunt causam את הרבים את המשיח
i. e. Quisquis multos poëna involvit, is re-
tardat adventantem Messiam. Et num. 500. מוריד ממור:
i. e. qui gignit spurium, retardat ad-
ventum Messie. Ac præcedenti 499. כל מי שנושא
i. e. quisquis femellam parvam
 ducit

ducit uxorem retardat Messiam. Tolerabilius est, quod
in Kimchio legitur ad C. LVI. 1. Esaiæ מהתשובה מעכבה בואה המשיח:
Ostendit hic textus, pœnitentiam
impedire adventum Messie. Ubi obiter moneo, legen-
dum esse משוכה, vel certè intelligendum de pœni-
tentiâ non peracta: ejusmodi enim sermo durior
apud ipsos non rarò occurrit, ut cum dicunt
שמח עמהם משום איבה i. e. letus sit cum ipsis propter
inimicitiam; sc: vitandæ inimicitie gratia gaudeat l.
simulatè cum Christianis, l. ob vitandam inimicitia.

§. VII.

Cum autem oporteat ejusmodi Messiam, na-
 tum quidem, nondum tamen revelatum, alicubi
 existere & latere, usq; ad justum revelationis suæ
 tempus, variè quidem interim de ejus mansione
 disputant, fabulas fabulis cumulantes. Sunt qui
 arbitrentur, eum jacere in paradiso, mulieris capillo alli-
 gatum, (ô pulcrum Messiam, quine capillum qui-
 dem rumpere valet) & huc Salomonis verba in
 Cant. Cantic. Cap. VII. v. 6. detorquent עליך ראשך

Messias ca-
 pillu mu-
 lieris alli-
 gatus in
 Paradiso:
 vel sedet ad
 portam ur-
 bis Romæ
 inter lepro-
 sos.

כתרמל ודלת ראשך כארגמן מלך אסור ברהטיו:
 i. e. *Caput tuum super te ut Carmelus, & coma capitis tui*
est tanquam purpura, quæ Rex alligatus est in ambulacris.
 Rex nempe Messias, in ambulacris, nempe in Para-
 diso, ligatus est ad crines fœminæ. Effœminatum
 verò Regem (rectè exclamaverit quis, cum Cla-
 rissimo Hackspanio in nott. ad libr. Nizach. p. m. 351.)
 qui tot jactatos exiliis, affectos suppliciis, popula-
 res non minùs quàm subditos redimere non labo-
 ret! Quanquam & heic mysticum sensum vena-
 tur auctor libri עיר גבורים num. 414. p. 113. col. 3.
 אמרו רבותינו זכרונם לברכה שמשיח
 קשור

קשור בשער כו היינו שהוצר הרע מתגרה בנו ומחטיא
 i. e. Dixerunt Magistri nostri
 p. m. Messiam alligatum esse ad crines etc. b. e. concupi-
 scentiam malam, cui obedimus, & quæ nos ad peccata
 perpetranda allicit, illam in causa esse, quod minus citius se
 sistat, scil. & Judæis ferat suppetias illas imagina-
 rias. Miserabilis est, quod aliorum sententiâ,
 teneatur Messias sedere ad portam urbis Romæ
 inter ægrotos & leprosos, (unde etiam adpellant
 eundem רבי רבי leprosum de domo Rabbi. Ge-
 mar. Sanhed. cap. XI. p. m. 29.) hoc ipsum colligentes
 ex Ef. cap. 53. ubi despectissimus virorum, & Vir
 dolorum & infirmitatum indicatur. Sic enim ha-
 betur in Gemara Sanhed. cap. XI ר"ל R. Jose filius
 Levi incidit in Eliam stantem ad os speluncæ in
 qua tumular⁹ erat R. Josuas fil. Jochæi, eūq; rogavit,
 אמנא ליה אימת אתי משיח אמר ליה זיל שיליה
 לדוריה והיכא ותיב אפיתחא דרומי ומאי סימניה יתיב
 ביני ענני סובלי דולאום וכולן שרו ואסירי בחד זימנא
 אירו שרי חד ואסיר חד אמר דילמא מיבעינא דלא
 איעכבנא ואזיל לגביה אמר ליה שלום עליך רבי
 ומירי אמר ליה שלום עליך בר ליואי אמר ליה לאימת
 אתי מר אמר ליה היום אתי לגבי אריהו אמר ליה
 מאי אמר לך שלום עליך בר ליואי אמר ליה אבטח
 לך ולאבוך לעלמא דאתי אמר ליה שקורי קא שקיר בי
 דאמר ליה היום אתינא ולא אתי אמר ליה הכי אמר
 i. e. Quando Christus
 venturus esset? Tum ille (Elias sc.) abi, inquit, & ipsum
 interroga. Ubinam est? inquam; ad portam Romæ in-
 quit. Quo signo, inquam, agnosci potest? sedet, inquit,
 inter pauperes ulceribus oneratos. Cæteri omnes ulcera sua
 simul solvunt & obligant. Ille singula, quando solvit, sta-
 tim obligat: eâ mente, ne si venire ipsum necesse sit, inmo-
 ra sit quicquam. Aggressus ipsum ita sum affatus: Pax
 tibi

tibi Domine & Doctor mi; & ille pax tibi fili Levi: Tum
 ego quando aderis Domine? Hodie; inquit. Veni ad Eliam,
 & is, quid mihi dixisset, quesivit. Pax tibi sit, fili Levi,
 dixit; inquam. Tum ille; His verbis tibi & Parenti tuo
 vitam eternam promisit. Atqui, inquam, ludificatus me est.
 Nam dixit mihi, se hâc die venturum. Et is. Sic tibi di-
 xit, inquit; Hodie si vocem ipsius audieritis. Ps. 95. 7.

VIII.

Diximus, aliquos putare, Messiaë quidem
 tempus præteriisse, ipsum tamen hætenus non
 comparuisse, ob populi Judaici peccata, interim
 autem, sive in paradiso capillo mulieris, sive Romæ
 inter leprosos, detineri, ne prodeat. Erunt tamen
 fortè quidam, qui firmiter sibi persvadebunt, il-
 lum nunquam amplius venturum esse. Sic enim sentit
 Rabbi Hillel. Gemar. Sanhedr. Babyl. C. XI. dicens:
 אין משיח לישראל שכבר אכלוהו בימי חזקיהו;
 id est: non est amplius Messias Israël, jam enim abundè
 eo compositi sunt tempore Ezechie. Ubi patet, ipsum
 habuisse Ezechiam pro Messia. Qui tamen hanc
 ob sententiam ibidem satis commodè vapulat à
 Rabbi Josepho, qui ipsi respondet: שרא ליה מריה
 לרבי הלל חזקיה היה בבית ראשון ואיר זכריה
 קא מתנבי בכיה שני ואמר גילי מאד בת ציון הרועי
 בת ירושלם חנה מלכך יכא לך צדיק ונושע;
 i. e. Condone mihi, Domine. Ezechias quando vixit?
 stante templo primo. At Zecharias vaticinatus est sub tem-
 plo secundo (Zach. 9. 9.) Exulta valdè filia Tzion, clange
 filia Hierosolymæ. Ecce enim Rex tuus venit tibi justus &
 salute præditus. Observari autem meretur Hillelem
 istum quicquid boni & prosperi Israël à Prophe-
 tis prædictum sit, id eis sub Ezechia exhibitum es-
 se,

Hillel Mes-
 siam non
 amplius
 venturum
 putat.

se autumare. Quod tamen nemo Judæorū facile receperit, ut ut qualiscunque sit explicatio illa, quam Joseph. Albo Hispanus, in libro de Fundamentis tradit, dicens וְכָרְבוּתֵינוּ זְכוּנָם לְבָרָכָה מִסְכִּימִים *Atque ita Magistri nostri consentiunt, prophetias dictas esse de Ezechia, sed in illo impletas non esse.* Quò etiam facit, quod Gem: Sanhedr. Cap. XI. traditur, DEum voluisse, non Davidem, sed Ezechiam Christum facere, quā Phrasi utitur & Petrus Act. 2. 36. Καὶ Κύριον ἡμεῖς Χριστὸν αὐτὸν ὁ θεὸς ἐποίησε Ἰσὶν τὸν Ἰησοῦν. Sunt tamen, qui mitius de Hillele sentientes, putant ipsum de liberatione non omninò desperasse, præcipue cum infra addat glossa, ejus hanc mentem fuisse, quod DEus sine Messiae missione populum sit liberaturus.

IX.

Signa ad-
ventus Mes-
siae.

Quicquid sit, fatis constat, Hillelem sententiam suam, de nunquam amplius venturo Messia, tribulibus suis non probare: Quin potius ipsos continua vel lactat vel urget spes, de ipso propediem apparituro. Quum autem tanti Regis adventum luculenta aliqua signa præcedere deceat non solum, sed & omninò necesse sit, ne scilicet ille prorsus inopinatò accedens imparatos ad se pro dignitate excipiendum inveniatur subditos suos, Judæos, in omnes quidem hi se se formas vertunt, pro dignoscendis ejusmodi signis. Nectamen inter se convenire possunt, quæ illa qualiaq; futura sint. Quin ipse illos consulendo, tantam varietatem percipio, ut, quò me vertam, aut quænam ex multis arripiam, hæsitem. Ut tamen ex ungve (quod dicitur) leonem B. L. agnoscat, pauca in medium afferam, unde cujus farinae & illa, & plu-

ra

ra eorum similia sint, facile dijudicabitur. B. Buxtorfius. in Cap. 50. Synagogæ Judaicæ ex libello אֲבָקָה רֹכֵל *Abkas rokel* dicto (mihi autem hætenus non viso) ejusq; libro primo, qui agit de signis, prodigiis, bellis & calamitatibus, quæ Messiae adventum præcedent, & vocantur vulgò à Rabbinis חֲבֵיל מַשְׁחִיָּח *Chavle Maschiach* i. e. dolores Messiae. (vid. Buxtorf. Biblioth. Rabb. p. m. 304.) ex isto, inquam, libello ipse decem prodigiosa signa Messiae adventum antecessura excerpterat. Quorum primum numerat, quod DEus excitaturus & producturus est tres Reges apostatas, & à fide sua deficientes, in hominum tamen conspectu veri DEi cultum, quamvis animus longè alius ipsis sit futurus, præseferentes. Hi ipsi plurimò dira, iniqua & tyrannica facient decreta, etc. Accedent etiam ab extremis terræ partibus, nigri & deformes homines, quos qui intuebitur, præterrore & metu morietur. Singuli enim duo capita, & septem oculos flammeos & igneos habebunt, tantæq; pernicitatis & velocitatis erunt, ut cervos ipsos cursu equent. Tum Israel clamabit; *Vae, vae nobis!* pueruli verò terrebuntur, & ipsi exclamabunt; *Ab vae, Ab vae!* quid nobis faciendum est mi Pater? pater verò respondebit; *Redemptio Israël propè instat.* O probum signum adventus Regis Messiae! Tenete risum pueri! Alterum ejusdem signum (juxta dictum libellum) erit, quod DEUS maximum à sole in orbem calorem immittet, unde febres ardentes, pestilentes, aliq; morbi multa hominum millia consumpturi, orientur etc. Tertium, quod sanguineum rorem stillabit DEus in terram, de quo tantum gratissimo Christiani, & impii Israelite bibentes, omnes morientur. Quartum è contra, DEus salubrem rorem iterum demittet, de quo bibant mediocriter pii, qui ex prioris roris potu morbum contraxerant, & sanabuntur. Quintum quod DEus solem in tenebras per triginta dies

conver-

convertet, etc. Sextum, quod DEUS impio imperio Idumæo (Romano) totius orbis regimen concedet; quidam v. inter ceteros Romæ exorietur, qui per novem Menses universo terrarum orbi dominabitur, etc. ipse tamen brevi, post novem scil. Mensium spatium, internecioni dandus, regnumq; ejus destruendum & desolandum per Messiam filium Josephi, etc. quæ prolixè persequitur Buxt. d. l. Septimū, signum erit ארמילוס בן אבן השיש שבבית התורה, Armillus filius lapidis marmorei, qui est in domo turpitudinis irrisorum (i.e. Ecclesia Christianorum) qui nascetur Romæ ex lapide sive statuâ quadam marmoreâ, uxore Belialis, formosissimæ Virginis speciem referente, quiq; immanis ac ultimus Judæorum hostis erit & adversarius, qui post Gog & Magog venturus, gravia gesturus bella, & in iis etiam Messiam Ben Ephraim sive Joseph, occisurus, mox tamen ipse à Messia Ben David flatu, seu nutu occidendus, juxta illud: & spiritu labiorum suorum morte afficiet improbum (Esā. XI. 4.) quod sic paraphrastice exponit Targum ובמלל ספותיה יהי סמית ארמילוס רשיעא i. e. & verbo oris ejus morietur Armillus improbus. De hoc ipso Armillo apud Rabbinos tam multa fabulosa, imò prodigiosa, & risu dignissima, leguntur, ut huc eadem transcribere nec lubeat nec vacet. Percipere autem ea poterit, qui volet, c. l., tum etiam ex Buxt. Lex. Chald. - Talm. - Rabb. in voce ארמילוס p. 221. Octavum signum Adventus Messiae, erit Angelus Michaël, ingens cornu ter inflaturus, eoq; sonō Israëlitæ undiq; collecturus, magnō Messiae gaudiō perfundendos, Christianis autem immanem injecturus terrorem etc. v. Buxt. c. l. Nonum quod secundum clangente Archangelo Michaële, sepulcris Hierosolymæ omnibus apertis, mortui vitæ restituen-

restituentur; Messias quoq; filius Josephi, qui sub porta asservabatur: quin &, Messia filio Davidis postulante, omnes gentium Reges, sine mora Judæos, qui inter illos adhuc morabuntur, humeris suis & rhedis impositos, Hierosolymam deducant. Decimum, quod tertium clangente Michaële, educet DEUS illos, qui super fluvio Gofan, Lachlach & Chabor, nec non in urbibus Judæ habitabunt, & sine numero cum filiis Moysi in Paradisum venient, terraq; à fronte eorum & à tergo tota erit ignea & flammæa, nec quicquam Christianis reliquisq; gentibus, quo sustentare se & vivere possint, relinquetur. O benignum Messiam Judæicum! qui in gratiam & solatium clientum suorum Judæorum, gentes tam rigidè tractabit. Ista sunt X. illa portentosa signa, adventum Messiae, juxta auctorem libelli אבקה רוכל, qui in libro Juchasin indicatur רמכר prænuntiatura, sub quibus cum magnæ ut plurimum ærumnæ & angustiae Judæis veniant tolerandæ, circumspicere cœperunt de validis quibusdam consolationibus, ejusmodi adversitatibus exantlandis, opponendis, usq; dum, omnibus novercantis fortunæ ictibus evitatis, ad ineffabiles Messiae suavitates hauriendas, & tot malis oblivionem inductura Elysia convivia intromittantur. Denario numero & has consolationes adduxerat dictus Auctor libelli Abkas Rochel, quas c. l. Buxtorf. videre est. Verum ut nugamenta Rabbiorum, adhuc paucis nos detineant, conquiverunt & alia adventus Messiae signa vel indicia, quisq; ferè pro captu vel raptu suo. Namq; ut ex Gemaræ Sanbedrin C. XI. constat, sententia R. Chaninæ fuerat: אין בן דוד בא עד שיתבקש רג, quod non venturus sit filius Davidis, priusquam quesitus pisciculus pro agro non reperiatur.

Rationem. Theſew ſi quæris, hanc dabit, שנאמר
 id est. *id est. Q. S. E. Tunc fidere faciam aquas illorum, & flumina illorum
 tanquam oleum ambulare faciam (Ezech. 32. v. 14.)* Hem!
 bone Rabbi unde istam Syllogisticam didicisti?
 ſequiturne: *DEus fidere faciet aquas fluminis Egyptii*
 (nam contra Egyptum ejusq; Regem Pharaonem
 iſtô locô directâ eſt Prophetia) & *inſtar olei ambu-*
lare, Ergo, non veniet filius Davidis, priusquam
 quæſitus piſciculus pro ægro non reperiatur? quid
 filio Davidis cum Egypto? vel cum piſciculo pro
 ægro? aut quis æger? quis piſciculus? Quæ hos o-
 mnes inter relatio? ô quam craſſè ludis, Rabbi!
 Verum non ſolus nugaris: ſolatium eſt habere ſo-
 cios. Nam & Rabbi Johannes, ſimili ferè prognosti-
 co monuit ר' דוד שמתעט והורך חכה לו שג' *Qum*
videris ſeculum, quod magis magisq; at-
tenuatur, exſpectandum eſſe illum. Ratio eſt, quia
ſcriptum eſt (2. Sam. 22. 28.) Populum pauperem ſervas,
& oculos tuos contra elatos dejiciſ. Probum, fateor,
 argumentum. Sed melius fortè idem dedit, qum
 dixit: אין בן דוד בא אלא כדור שכולו זכאי או כדור
 שכולו חייב כדור שכולו זכאי דכתיב ועמך כלם
 צדיקים כדור שכלו חייב דכתיב וירא כי אין איש
 יושם i. e. Non venit filius Da-
 vid, niſi aut eo ſeculo, quod omni vitio careat, l.
 quod univerſum, culpæ ſuccumbat. In ſeculo ju-
 ſto, ſive quod omni vitio careat Q. S. E. (Eſa. 60.
 v. 21.) *populus tuus omnis juſtus* (rectius juxta textum
 ſacrum: *Populus tuus, vel populares tui quotquot erunt*
juſti, hereditario jure poſſidebunt terram) In ſeculo uni-
 verſum culpando Q. S. E. (Eſa. 59. 16.) *Et vidit, non*
eſſe virum; & obſtupuit non eſſe interventorem. O quam
 argutè adducitis ſcripturas, Rabbin! Paulò tamen
 meliori

meliori fortè ratione videbitur id egiffe, & Adven-
 tus Meſſiæ ſigna inveniffe ac indicaffe, R. Chama,
 fil. R. Chaninæ dicens: אין בן דוד בא עד שהכלה i. e. non venit filius Davidis,
 donec viliffim⁹ quiſq; Magiſtratus ex Iſraele pereat.
 Quare? במזמרה i. e. Q. S. E. (Eſ. 18. 5.) & *exſcindit flagella ſalcibus* (LXX. καὶ ἀφελεί
 τα βοτρυδία τὰ ἀμπέλι τοὺς ἀρπαγύς.) Et mox (verſ. 7.)
 'ב'עת ההיא יוכל ש'לה' צבאות ו' i. e. *Eo tempore af-*
feretur munus Jehovæ exercituum de populo diſtracto & de-
pilato. Quid? dicat, qui valet, quomodo rei ratio
 quadret. Ut ut ſuccenturiantem iſte habeat R.
 Malæum, ſuo vel R. Elieſeris filii R. Simeonis ju-
 dicio ſtatuentem: אין בן דוד בא עד שיכלו כ' שפטים
 ו' שוטרים מ' ישראל ש'ן ואשיבה יד' עליהם ו'
 i. e. quod non veniat filius Davidis donec omnibus
 iudicibus & præfectis caruerit Iſrael, Q. S. E. (Eſ.
 1. 25. 26.) *Referam manum meam contra te etc. & reſti-*
tuam iudices tuos ſicut primum, & conſiliarios tuos ſicut
principio. Patet, ut puto, quàm ratiocinia Rabbi-
 nica diſtorta ſunt, & nihil prorſus, quod ad rem
 ſpectat, inferunt. Sed eſt hoc ipsis omninò ſo-
 lemne, ita ſc. ſcripturarum dicta, ſcopum feriant
 vel min⁹, legentibus obtrudere. Ut veriffimè à
 b. Buxtorſio dictum ſit, Synag. Jud. Cap. XIII. p. m.
 275. *Rabbinoſ, quamvis probè ſciant, longè alium eſſe ver-*
borum Propheticoꝝ ſenſum; ſingularis tamen artificii,
& præſtantiſ ingenii eſſe exiſtimare, ſi ejusmodi argute ex-
poſitiones in Sacre Scriptura loca cudantur. Sed cudant,
 licet, utcunq; libuerit, nobis tamen, ſacra oracu-
 la ope Numinis rectius intelligentibus imponere
 non valebunt, aut impedire, quin deteſtatione non
 min⁹ quàm miſeratione excipiamus, quod tam
 craſſè errent, neſcientes ſcripturas, quodq; ita ſu-
 mum

mum vendentes inani spe miseros contribules tra-
 ctent, lactentq;. Cui commati etiam jure meri-
 tissimo includimus eos Doctores Judaicos, eo-
 rumq; sequaces omnes, qui insuper habitis scriptu-
 ræ sacræ documentis, undè tamen omnium cre-
 dendorum, & imprimis illorum, quæ de Messia
 adventu, officio, ac beneficiis scire nostra refert,
 haurienda est certitudo, ex Constellatione Siderũ,
 & Planetarum præcipuorum in iis conjunctione,
 sortem meliorem, suumq; tot seculis optatum So-
 spitatorem sibi pollicentur. Quemadmodum suo
 exemplo satis hoc comprobatur. Abarbenel, qui li-
 cet ingeniõ aliàs præ aliis acutõ præditus fuerit, &
 scripturæ interpretes non omnino contemnendus ab
 ipsis Christianis Doctoribus habeatur; eò tamen
 vesaniam progredi ausus est, ut derelictõ fonte aquæ
 vivæ, cisternas rimosas, aquam continere non va-
 lentes (Jer. 11. 12.) sibi fodere, ut ex vanissimâ & cre-
 berrimis mendaciis collutulata Astrologiã Judicia-
 riã, tempus Adventus Messia ex conjunctione Sa-
 turni & Jovis in sidere Piscium demonstrare ac de-
 terminare non dubitaret, ut ex ejus משני השועה
 sive comment. in Daniele p. m. 83. seqq: multis
 videre est. Quam ejus sententiam pluribus excu-
 tere & refutare, mei nunc non est instituti. Id
 tantum dico, impiam esse, absurdam, & eventu
 ipsõ jam dudum protritã, cum suprà 180. anni
 effluxerint, ex quo hic vanus aruspex ad plures
 abiit, & nec dum spes Judæis affulgeat ullius, qua-
 lem habere desiderant, liberationis.

S. X.

Missis igitur signis istis nihil minis quam quod
 indicare perhibentur, significantibus, ad Convivium
 Messia. *Convivium* *Messia.* *Judaici*

Judaici Messia oculis (nec enim ore licebit, utpote
 Judæis solùm parandum), saltem mentis oculo u-
 surpandum nos conferamus. Ipse enim, dum ad-
 ventum parat, atq; tempus apparitionis præstola-
 tur, ea interim curat in promptu ut habeat, qui-
 bus subditis suis Judæis, undiq; collectis, & in pro-
 missam terram melle & lacte fluentem deductis,
 lautissimum atq; splendidissimum præbeat Convi-
 vium, & epulas non varietate solum esculentorum
 mirabilium, sed & opulentiã præstantissimi vini,
 & delicatissimæ saltationis lætitiã summè exornan-
 das. Non est autem nobis animus omnia perse-
 quendi, quæ de isto convivio blaterant Rabbini,
 nimis enim hoc longum, imò tædiosum foret, sed
 ex pluribus pauca tantum adducendi, unde omniũ
 ferè *ἡ πρὸς ὅσων* patelcat. Inter prima ergo, quæ in
 מנחה דרורה *Mensa Aurea* Judæis apponentur à
 Messia magnifica fercula numeratur grandis ille pi-
 scis sive *Cetus* *Leviathan* (pronuntiatione Judæo-
 rum Germanorum, *Lifjafan*) cujus Job. 41. cap.
 mentio fit. Sic enim Talm. Babylon. Tract. Bava
 Bathra C. 5. fol. 74. traditur: *הקב"ה לעשות משתה*
לצדקים h. e. *san-*
ctus benedictus ille, faciet justis (Judæis) convivium de
carne Leviathanis, tumq; edent & bibent. Atq; hunc
 ipsum Leviathanem tradunt primo die Jovis crea-
 tum fuisse, tantaq; esse magnitudinis, ut in quem-
 vis diem, pisce trium milliarium spatium longo in
 escam opus ipsi sit. (Mirum quod non jam dudum
 omnes, qui in mari sunt, pisces deglutierit!) Quin tã
 immanis esse perhibetur, ut si quando caput suum
 Paradiso ingereret, nemo illic locum permanendi
 haberet (Quid, quæso, fieret, si totum corpus unã
 ingrederetur! fortè, tum ipsi quoq; Judæorum
 Messia,

Messia, loco cedendum esset.) Imò tam horrendus, ut quodcumq; rictu aperto anhelat, omnis aqua marina calore fervereat. Ratio est, quia scriptum est (Job. 41. 22.) ירתח כסיר מצורה *fervefacit tanquam ollam profundum.* Non gravabor addere quæ ex traditione Talmudica, de hac bestia, observavit etiam Buxtorf. lib. 5. cap. sapius citt. scil. *Quicquid DEus creavit, ajunt, marem & foeminam creavit, ac proinde omni dubio procul Cetum Leviathanem ita quog; creavit: sed ne mox foeminam saliret, genusq; suum propagaret, & propter cetorum illorum immensam & inauditam magnitudinem totus orbis desolaretur, DEus marem eviravit, foeminam verò mactatam salivit, justisq; & piis Judeis in futurum seculum, h. e. in diem Messia reservavit, juxta quod scriptum est (Es. 27. v. 1.) והרג את הדרגון אשר במים* interfecit Draconem qui est in mari. Tantum de uno Convivii Messia ferulo.

§. XI.

Accedimus ad aliud. Varietas enim delectat. Solent autem inter deliciores dapes, Principum mensis etiam inferri avium rararum carnes. Idem & hic obtinet. Namq; scribit R. Elias Levita Germanus in suo Tisbite, se à Rabbiniis suis accepisse, regio huic Messia convivio quoq; inferendam esse, benè tostam & assatam, illam inusitatæ magnitudinis *Avem* בר יוכנה *Bar Juchne*, cujus in Talmudis Babylonici Gemara *Massecheth Bechoroth* cap. ult. fol. 57. col. 2. mentio fit, quæ scilicet tantæ scribitur fuisse magnitudinis, ut cum aliquando שלש מאות ארזים *ovum* è nido ejus decidisset, trecentas proceras cedros casu suo idem perfregerit, & elisum tandem כרכים *sexaginta pagos* inundarit.

O avem

O avem incredibilem! Mirari tamen subit, utrum diversa, an eadem hæc sit avis cum eâ, quæ in Talm. Babil. Gem. *Massecheth Baba Basra* fol. 83. col. 2. nominatur זיו שדי *Sis Sadai*, atq; tam portentosa esse traditur magnitudinis, ut capite cælum attingat, & pedibus in maris abyssu consistat. Verba ipsius Gemara adscribere non pigebit. Ait autem illa: אמר רבה בר בר חנה זמנא הוה איהו אורזין בספינתא וחזון ההוא צפרתא דקאיי ער קרצוליה במיא ורישיה ברקיע ואמרין ליכא מיה ובעינן לוחות לאקורי נפשין ונפק בת קלא ואמר לן לא תיחורו הכא דנפלא ליה חצינא לבר נגרא הא שב שני ולא קא מטיא לארעא לאו משום דנפיש מיה אלא משום דרדפי מיה אמר רב אשי ההוא זיו שדי הוא i. e. *Dixit Rabba barbar (nepos) Channa: tempore quodam vehebamus navi, & videbamus illam avem, que stabat genuumtenus in aqua, caput autem ejus erat in cælo. Et diximus: non est aqua (hic) & volebamus descendere ad refrigerandum nos. Tunc egressa est filia vocis, dixitq; nobis: ne descendatis huc, quia cecidit in eam (aquam) ascia filii artificis, ecce septem anni sunt, nec attigit fundum; non propterea quasi profunda sint aqua, sed ideo quia celeriter & cum impetu fluunt aqua. Dixit Rab Asa, hæc avis est Ziz Sadai. Hoc est quod scriptum est (Psalm. 50. 11.) זיו שדי עמרי* i. e. *Sis Sadai mecum est.* Non equidem ignoro, hanc fabulam, cum multis aliis, non solum à doctis quibusdam Judæis, sed & Christianis, non על דרך פשוט *five literaliter*, sed על דרך משל *h. e. allegorice & mystice*, intellectam & expositam fuisse, cum post alios hæc operâ quoq; egregiè functum esse viderim M. Joh. Henr. Wolff. Geranum, Dissertatione quadam hæc de re Lipsiæ habitâ, Mense Junii, Anno 1683. in qua cum laude multa huc spectantia, &

non

Aves Bar Juchne, & Sis Sadai.

non omnia, quæ Talmudicis Rabbinicisq; monumentis continentur, pro meris nugis & fabulis habenda esse, ostendentia persequitur. Quicquid tamen sit, à me impetrare non possum, quin putem, tam hyperbolicam & omnem veri speciem superantem fingendi rationem, vituperium potius quam laudem mereri, in rebus præcipue ad sanctissimum Messiam spectantibus, ubi pro more sacrarum paginarum, potius ex simplici & plano, quam obscuris humani cerebelli ænigmatis procedendum esset. Verum de hoc fortè plura infra. Interim dispiciant me doctiores, an hæc avis, eadem sit cum ave *Bar Juchne*, in magno Messie convivio comedenda. Ipse ad plura fercula producenda me conféro.

§. XII.

Scilicet tertio loco apponetur delicatissima *Taurus* *Schor hab-bar.* *Caro bovilla*, ex שור הבר *Taurus* horrendæ & magnitudinis & roboris, benè saginato & pinguefacto, adeoq; sine dubio egregiè salivam recutitis movente, etiam in antecessum. Hujus mentionem fieri dicunt *Job. 40. 15.* eumq; primo die Veneris creatum fuisse, tantæq; esse magnitudinis, ut aquis diluvii suffocari non potuerit: singulis autem ipsius diebus mille montes depascere. Q. S. E. (*Job. 40. 20.*) כהמות בהרי אלה כי כל הרים ישאו לו *ei, & Ps. 50. 10. Mea est omnis bestia sylvæ & Behemos in montibus mille.* Quod si dicas: sic jam pridem omnes totius orbis montes depastos oportuisse, quærasq; quò devenerit *Taurus* hic? facilis ipsis erit responsio, scil. immobilem stare, *Tauri* altilis instar, nec loco suo moveri: id autè quod interdiu depascitur, noctu in pridianam magnitudinem

dinem iterum excrefcere, & hæc ratione gramen ipsum nunquam deficere: Potum quoq; pro tanta cibi copia ipsi subministrare non solum *Jordanem*, ex quo tantum aquæ, quantum intra semestrem congregatum est, unò haustu ingurgitat, sed etiam fluvium ex *Edene* prodeuntem יובל *Juvalem.* Adeo huic *Judaico Taurus* non tantum de cibo, sed & de potu satis benè prospectum est à Rabbinis. Sed & sceminam, uti perhibent, habuit hic *taurus*, quæ tamen eodem fatò, quò suprà illa *Leviathanis*, usa, *Judæis* in futurum seculum recondita est. Taceo nunc affatos duos *Anseres* pariter apponendos, tam liberaliter saginatos, ut adeps fluminis instar profluat: *Tragemata* quoq; & fructus dulces omne genus ex horto *Edenis*, atq; ipso *Arbore vitæ*: vinum deinde generosissimum, non illud quidem *Falernum*, aut *Vejentanum*, aut *Lesbium*, aut *Chium*, aut *Rhenanum*, aut *Mossellinum*, aut *Neckerianum*, sed adhuc multò præstantius quid, פלני *Ploni*, ἀνώνιον, nisi dicas *Paradisiacum*, quod statim ab ipsa mundi creatione in *Paradiso* creverit, ibiq; in *Adami* torculari vel cellâ in illud usq; tempus asservatum fuerit. Taceo pariter *Choreas*, ad suavissimum atq; Angelicum concentum *Musicum*, ipso *Deo* ordinem ducente, instituendas: *Messia prætereà nuptias* atq; uxores, tum primariam, tum secundarias, ex quibus filios suscipiet, ipsi in imperio successuros, juxta illud quod præter alios, à *R. Abarbenele* in ספר משמיע ישועה *pag. 10. col. 4.* circa fin. dicitur כי כמו שכל מלכי מצרים נקראו זמן רב בשם פרעה ואחריו כן נקרא כל אחר מהם תלמי כן יקרא מלך המשיח וכל זרעו בשם דוד לערות שוחיה מורעו יושב על כסאו quemadmodum omnes *Reges Egyptii* vocati sunt longo tempore

pore nomine Pharaonis, postmodum verò singuli eorum Pto-
lomei sunt appellati: sic vocabitur Rex Messias, & omnes
posterì ejus nomine Davidis, in testimonium, quod sedebit
de semine ejus quispiam super throno ejus. Taceo de-
niq̃ inenarrabilem imò incredibilem status Judæo-
rum sub Messia suo felicitatem, dum ipsi gentibus
omnibus superatis & sub obsequium jugumq̃ suum
reductis alta fruuntur pace, &

- - - mare & terras, & quod tegit omnia, cælum,
nutui suo obsequentia habebunt, omnibus adver-
sitatibus, laboribus, doloribus, ærumnis perpetim
carituri. Ut ipsis tam felicibus meritò illud Poë-
tæ accinere possis Eclog. IV.

- - - redeunt Saturnia regna:
- - - ac toto surget gens aurea mundo (Judaico)
Tunc illis, Judæis, eorumq̃ Messia
- - - nullo munuscula cultu

Erranteis bederas passim cum baccare tellus,
Mistaq̃, ridenti colocasia fundet acantho:
Ipse lacte domum referent distenta capelle
Ulbera, nec magnos metuent armenta leones:
Molli paulatim flavescet campus arista,
Incultisq̃, rubens pendebit sentibus uva,
Et duræ quercus sudabunt roscida mella:
Talia secla suis tunc dicent, currite, fufis
Concordes stabili fatorum numine Parca.

§. XIII.

Judæi de
Messia in-
certi.

Ex iis quæ hætenus dicta sunt, & breviter,
pro ratione temporis & instituti mei, allata, non
obscurè constare arbitror, quæ qualiaque sint
gentis posteriorum temporum Judaicæ circa Mes-
siam suum nugamenta: Et quàm pro suo libitu
Messiam fabricare malint, quàm in scripturis defi-
gnatum

gnatum admittere, unde fit, ut nihil certi quò ni-
tantur habentes, in plurimas diversas imò contra-
rias ferantur opiniones, alii ipsum moriturum sta-
tuentes, alii idem negantes, alii duplicem facientes,
& utriq̃ portentosa quædam & monstrosa, præ-
ter & contra divinam revelationem attribuentes.
Quæ sanè omnia nimium quantum declarant, pes-
simam esse illorum causam, dum lucem fugientes,
tenebras intrârunt, & pro vero mendacium appre-
henderunt, & omninò reverti noluerunt, ut verif-
simè de illis pronuntietur idem, quod suo tempore
horum majoribus exprobrâvit Propheta Jerem.
cap. 8. v. 5. *הנה משבה נצחת החיותו מאנו לשוב*
בתרמי i. e. *aversus est populus hic aver-*
sione pervicacissima, retinent dolum (five obdurârunt se
in dolis. LXX. *emphaticè κατηγάθησαν ἐν τῇ πειρασ-*
ήσει αὐτῶν,) *renuunt converti.*

XIV.

Non me fugit, quin potius omninò observan-
dum esse puto, quod suprà etiam monui, multos
esse qui hæc omnia (Figmenta Talmudico-Rab-
binica) *Allegoricè & mysticè* explicanda esse autumant,
nec tam in cortice tam crassarum, insulsarum &
putidarum fabularum hærendum, quam eò perfra-
ctò in sensum sub eo latentem, quem primi ejus ar-
chitecti portentosa narratione intenderint, inqui-
rendum esse contendunt. Et omninò ita rem sese
habere in quibusdam, non tamen in omnibus, lu-
bens ipse concedo. Imò ambobus (ut dici solet)
eundum esse censeo in sententiam P. Galatini, quâ
L. I. De Arcan. Cathol. Veritat. c. VII. (vel potius
Reymund.) *Fateor, inquit, in Talmude absurda multa*
poni, non tamen omnia, quæ absurda videntur, verè ab-

*Fabula Ju-
daica Alle-
goricè ex-
plicande.*

*surda sunt. Veteres enim illi Talmudistæ infinita propè ar-
cana figuris & enigmatibus tradiderunt, quæ iis, qui ea
non intelligunt, fatuitates atq; absurditates videntur. Cum
tamen reverà innumerabilia arcana ad Mesiam & verita-
tem Catholicam spectantia, in ipsis lateant. Hinc juniorum
Judeorum inolevit error, qui, dum antiquiorum Theologi-
zandi & Philosophandi morem ignorant, multa Talmudi-
stici negotii arcana in ludibria & blasphemias convertunt.
Hinc & pleriq; ex nostris, dum hujusmodi mysteria intelli-
gere nequeunt, ea vituperare & damnare præsumunt.
Hæc ille, quibuscum ex asse ferè faciunt, & pluri-
bus eadem declarant, quæ judicavit Jacobus Gaf-
farellus, in curiosit. suis inauditis dicens: Sit itaq;
multa absurda & anicularum deliria apud Judeos in libris
eorum legi. Quid de Poëtis faciemus, apud quos omnia ta-
libus scatent? Ecquid enim magis ridiculum excogitari pot-
est, quàm homines in saxa, fluvios, plantas & arbores mu-
tatos? Quid à sensu omnium magis alienum, quàm lapides
colloqui, flores differere, arbores suos dolores & casus deplora-
re? Cur fabule Æsopi in tantam estimationem adductæ
sunt, in quibus muta & bruta rationalibus equiparantur?
Quid, si nihil reticendum, cur & ipsa Biblia tolerantur,
in quibus sylvæ, vineæq; & dumi loquentes introducuntur?
(Judic. IX. 7.) Quod si respondeas, Jothamum iis verborum
ambagibus ac parabolis populo imminentem Abimelechi ty-
rannidem prænucciassè, adq; eundem modum antiquos Poë-
tas, fabulis usos, sub quarum involucris Philosophiæ moralis
& Theologiæ arcana pandebant, cur & non idem Hebræis
concedatur? Num enim hi minùs rationis, quàm cæteri
mortales acceperunt, aut in numerum quadrupedum detru-
dendi videntur? Quid si Hebræi Batrachomyomachix, ut
HOMERUS, aut Paranymphe Tyranni, qualiter POLYCRA-
TES, vel in laudibus Injustitiæ ut FAVORINUS, aut Neronis
ut CARDANUS, Asini ut APULEJUS & AGRIP-
PA*

*PA, Muscæ & Vitæ Parasitiæ, ut LUCIANUS, vel de-
niq; Moriæ encomiis exponendis ut ERASMUS, oleum &
operam collocassent, an non ab omnibus fatuitatis & insa-
niæ accusarentur? Aut si Epitaphia aut orationes funebres
in honores felis, simiæ, canis, mergi, asini, picæ, pediculi,
quod malefanis quibusdam Italia capitibus accidisse scimus,
commenti essent, nonne iidem crassissimæ idololatriæ confe-
ssim postulerentur? Illi tamen laudem inde retulerunt.
Hæc Gaffarellus (quæ, paulò licet prolixiora, quia
egregiè ad rem faciunt, exscribere non piguit,) quibus
figmentis Judaicis satis fideliter patrocina-
tur, cui proinde, aliisq; similibus, magnam grati-
am Recutiti debent. Præcipuè cum & ipsi, mini-
mum qui saniores ac doctiores inter ipsos haberi
volunt, infamiam monstrosarum fabularum sua-
rum eodem allegorico-mystici ductus penicillò ob-
literare studiosè annitantur. Cujus reiluculentum
præbet documentum ipse Maimonides s. R. Mosche
Ben Maimon (Hebr. abbrev. רמב"ם) Vir candidus
magniq; acuminis, dum in doctissimo libro suo
More Nebachim, Orat. III. Cap. XLIII. ait: רכב
ידוע למי שהכין דרכיה וזה שהם אצלם כדמות
מליצת השיר לה שהדבר ההוא הוא עניין הפסוק ההוא
i. e. (ex versione clariss. Buxtorf.) Solent (Rabbini)
ut illi norunt, quibus consuetudo ipsorum nota est, Allegoriis
vehementer delectari, & crebrò illis uti, non quod existiment
hanc esse mentem & sensum Scripturæ, sed instar jucundi
alicujus enigmati, h. e. delectationis gratia.*

§. XV.

*Verum enim verò ut paucis ad hæc dicam, Crassa &
quod res mihi esse videtur, ut ut verè non minùs absurde
ista quàm favorabiliter in fabulas Judaicas pro- sunt fabule
feruntur, non tamen eò valere poterunt, (sed nec, Judaica,
ut inprimis
quæ res
Theologicae*

ut puto, volent) ut absurditatem in earum plurimis nimis aperte prostantem peplô excusationis ita obtegant, quin perluceant. Nam ut concedam, res naturales, philosophiamq; moralem fabularum involucris implicari ab iis potuisse eadem libertate, eodemq; applausu & favore, quo ab aliis vel Philosophis vel Poëtis ejusmodi res implicatae sunt, adeoq; talem docendi morem non illis magis quam his vitiô verti posse: non tamen eadem licentiâ in tractandis rebus sacris, & ad sanctissimum Messiam spectantibus, uti ipsos decebat. Ipsos, inquam, qui ex concredit sibi sacris scripturarum Pandectis Messiam inquirere, non autem vel ex lubricis rationis phantasmatis, vel ex ænigmaticis Talmudistarum dogmatibus eundem formare debebant. Quâ in re quomodo Poëtarum Ethnicorum exemplô juvari vel excusari possint, non video. Hi enim, cum revelationis lumine carerent, fabulis etiam in DEos & divina quævis grassati sunt: Illi, eodem quàm splendidissimô gaudentes, sanè non possunt nisi fatuitatis & infaniæ postulari, quod idem figmentis suis, modum omnè & rationem excedentibus, conspurcârunt. Adeant enim Mosen & Prophetas, adeant scripturas sacras, *וְהִי עֵתָא דִּי עֲסִיבִי אֶת מַלְאָכָא דְּיִשְׂרָאֵל* (קרישׁ, משיח) *Joh. 5. 39.* & videant, num tam fabulosis Messiam involucris illæ texerint. Minimè. Apertè illæ, & planè & simpliciter eundem tradunt, non ænigmaticè, non fabulosè, non scurriliter. Et certè Veritas simplex est, nec amat fabulis vel clarior vel politior reddi. Mysteria divina nolunt, nec opus habent, aliô fabularum mysteriô condi vel inquirari. Mofi & Prophetis usu non venit, delira phantasmata pro simplici veritate vendere. Contendat

dat ergo quisquis volet, sub fabularum Judaicarum cortice multa bona, multa majoris indaginis sæpè (& benè hoc additur *sæpè*: nam *semper*, vel *ut plurimum* hic non admittitur) inveniri: Contendo ego vicissim, istum corticem nimis ut plurimum esse rigidum, & durum, & scabiosum, & indignum, sub quo tam nobiles res conditæ jaceant. Atq; ut mille exempla, quæ in hanc rem adduci possent, nunc omittam, & solummodò quæ antea in hóc exercitiô tacta sunt vel verbulô repetam, durum est, ne dicam vesanum, bona spiritualia & gaudia cœlestia, deliciasq; æternæ felicitatis adumbrari (sic enim ferè explicant, & fieri dicunt, qui, quod sub fabulis istis Talmudicis reconditum jacet, recludere conantur) tam hyberbolicis & carnalibus & nimis crassis figuris *Convivii istius*, in quo Messias Judaicus Judæos suos carne immanis istius Leviathanis, simulq; sale conditâ sceminæ ejus, carne stupendæ magnitudinis avis, & carne horrendæ magnitudinis bovis, pariterq; falsâ sceminæ ejusdem, carne quoq; monstroforum Anserum, Vino deniq; indè ab initio mundi in Adami cellâ servatô, tractabit. Pudere oporteret eos tremendam Majestatem cœlestem ita maculare velle, ut eandem, turpissimi istius ac execrabilis Turcici Alcorani instar, cum Epicurea pergræcatione & voluptuosis carnis deliciis compararent. Egregiumne est, determinare scyphum Davidis, in vitâ æternâ ebibendum 221. mensuris? Sic enim Talmud docet: *כסא דוד רעלמא דמתי כמתן ועשין ודו* i. e. *Poculum Davidis in seculo venturo 221. Logos continebit.* Quare? quia scripsit David (*Ps. 23. 5.*) *delibutum reddis unguento caput meum כוסי רייה* *poculum meum exuberans?* Quia ergo vox *רייה* Gematriticè

trice numerum 221. (nam 7, signif. 200. 1, 6. 1, 10. 7, 5.) conficit, inde sequitur, Davidem epotatum esse tot Logos. Bona ratio! egregius cortex! Felix David, qui accipiet quod sub cortice latet.

§. XVI.

Signa Adventus Messiae Judaica nullius momenti sunt, Maximi a. qua dat Gra Sa.

Similiter signa Adventus Messiae quod attinet, quæ à Rabbinis ostentantur, (quorumq; aliqua sup. §. IX. adduximus) illa quidem talia sunt, ut nec primò intuitu, neq; curatius inspecta, quicquam cum indicando Messia commune habere percipiantur. Dicat enim mihi, qui potest, quid demum rei insignis, & id, quod ponitur, probans, inveniatur sub hujusmodi fabulosis corticibus: *Venient tres Reges Apostatae, plurima dira, iniqua, & tyrannica decreta facturi: Accedent nigri & deformes homines, singuli duo capita, & septem oculos flammeos & igneos habentes, etc: Deus maximum in orbem solis calorem immittet: Armillus filius lapidis marmorei in domo turpitudinis irriforum, Messiam Ben Joseph interficiet: item Angelus Michael ingens cornu ter inflabit: it. Non veniet Messias, antequàm quasitus pisciculus pro egro non inveniatur: it. Quum videris seculum quod magis magisq; attenuatur, expecta illum: it. Quando est conjunctio Saturni & Jovis in sidere piscium, veniet Messias.* Taceo alia. Nugæ autem sunt, & nugivendulæ, qui talia hominibus obtrudere non erubescunt. Tàm frigida Signa Adv. Messiae oracula sacra non venditant, sed seria, & gravia, & adeò certa, ut eventu ipso jam dudum comprobata sint. Hæc observent Recutiti, & aliquando tandem oculos aperiant, & videant & resipiscant. Quale enim signum dederat (ut alia non adducam) Patriarcha Jacobus Ge-

nes. 49.

nes. 49. 10. לא יסור שבט מיהודה ומחקק מיובין רגליו i. e. non recessurum esse sceptrum à Jehuda, neq; Legislatorem è medio pedum ejus, usquedum venerit Schiloh, cui obedientiam populi præstabunt, ubi, quis per שילה intelligendus veniat, apertè declarant Targumim, tum Onkelosi, tum etiam Hierosolymitanum & Jonathanis, quorum illud ponit משיחא, hæc adhuc clariùs cum addito משיחא i. e. Regem Messiam: id, inquam, signum jam dudum complementum suum sortitum est. Velint enim nolint Judæi, fateri tamen non poterunt non, jam ultra mille & sexcentos annos, & qui excurrunt, nullum habuisse se in terra Sanctâ Regem ex tribu Jehuda, nullum in Curiâ Hierosolymitanâ (גורן) Senatum sive סנהדרין Synedrium Magnum; adeoq; etiam necesse habebunt fateri, Messiae quoq; Adventum jam ante 2600. annos contigisse, nî velint in Spiritum, scripturarum auctorem blasphemum esse, eumq; falsitatis arguere. Pariter Vaticinium Danielis Prophetæ si consulant, riteq; confiderent, idem ipsum cognoscent. Ipsi enim ab Angelo Gabriele nomine DEI indicatum fuerat (Dan. IX. 24.) quod שבועים שבועים נחמד על עמך וְ Hebdomade septuaginta (intellige autem Hebdomadas non dierum, sed Annorum, quarum quæq; 7. Annos continet) decisse essent, super populum ejus (Judaicum) & super civitatem sanctam ejus, quum prævaricatio cohiberetur, & obsignarentur iniquitates, & adduceretur justitia perpetua, & obsignarentur visio & Propheta, & ungeretur sanctus sanctorum. Indicatur etiam, quis sit ille sanctus sanctorum, nimirum משיחא נגיד Messias Princeps (v. 25.) qui ipse משיחא post hebdomadas sexaginta duas ita excinderetur, ut nihil ipsi esset. Docetur quoq; (v. 27.) in dimidio hebdomadis ultima

F

cessa-

cessatura esse sacrificia, moxq; excidium urbis (Hierosolymitanæ) & sanctuarii secuturum. Atqui cum hæc, excisio templi & urbis, & abolitio sacrificiorum, etiã fatentibus Judæis, ante 2600. annos, adeoq; circa tempus Christi Mariæ filii contigerint, sequitur & illa, nempe Messia Principis excisionem, peccatorum oblationem, iniquitatum expiationem, justitiæ æternæ adductionem, Visionumq; ac Prophetarum oblationem cum unctione sancti sanctorum eodem tempore contigisse; adeoq; Messiam jam dudum venisse, & consequenter frustra esse omnes eos, qui eundem adhuc expectant, sc. ita venturum, ut DEus promiserat, puta in carnem, ad tollendum peccata. Nam quod Adventus ejus ultimus cum die mundi postremô expectandus sit, id scimus, sed alius loci quæstio est.

§. XVII.

*Absurda etiam qua
qua ipsam
Messia per-
sonam tra-
dunt judæi.
Unicus esto
Messias,
Salvator
noster.*

Jam ad Messia personam quod pertinet, ridiculum est & absurdum, imò stultum, duplicem facere Messiam, quorum unus, *Ben Joseph*, sub portis Romæ internecioni dandus, alter *Ben David* novem post illum Mensibus accessurus, Judæisq; regnum restitutus sit etc. dein, *Messiam sedere ad portam urbis Romæ inter leprosos, & ligare vulnera sua, vel capillo mulieris alligatum in Paradiso jacere*, & quæ hujus farinae alia sunt. Ut ut enim *Baal* Ir. *Gibborim* mystici sensus prætextu (ut sup. §. 7. observâvimus) hujusmodi verborum ruditatem mitigare conatus fuerit, impedire tamen eô ipsô non poterit, quin cordato cuius exosæ sint ejusmodi crassæ formulæ, indignæq; habeantur, quæ in tantô negotiô exprimendô usurpentur. Et quod in specie duplicationem Messia attinet, quæ ipsos necessitas ad id adegit, ut illam præter & contra

tra sacram paginam confingerent? Nec sufficiet respondisse (ut ab ipsis fieri solere supra §. III. monuimus) *allegoricè Petres duplicem Messiam adventum notasse per משיח בן יוסף & משיח בן דוד* minime autem distinctas personas, dispari gaudentes fortunâ, aut parentibus aliis atq; aliis prognatos. Allegoria enim illa nimis manifestâ verborum confessione arguitur, & res illæ quæ alterutri tribuuntur ita se crassè habent, ut tenui Allegoria operculô tegi non valeant. Posset id ulterius ostendi, nisi nunc portum respicerem. Ultimô tamē locô ut mitius cum Judæis agam, & breviter me expediam, moneo, Nihil causæ esse, ut duobus assignetur, quod citrà omnem absurditatem de uno dici potest & debet: Imò multò facilius, ipsorumq; Prophetarum scriptis congruentius unum agnoscere, qui per adversa ad regnum sit perventurus. Quod ipsum, Salvatorem nostrum pridem suis discipulis inculcasse legimus, cum diceret (*Luc. 24, v. 25. 26.*) ὁ ἀνόντοι καὶ βαθεὶς ἡ καρδία ἡ πνεύειν ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐλάλησαν οἱ προφῆται. ἔχὶ ταύτα ἔδει παθεῖν τὸν Χριστόν, καὶ εἰσελθεῖν εἰς τὴν δόξαν αὐτοῦ i. e. ὁ amentes & tardi corde ad credendum omnibus, quæ loquuti sunt Prophetae! Nonne hæc oportuit pati Christum & (ita) intrare in gloriam suam? Idem & sibi dictum putent Judæi, & à confictô suô Messia averfi, ad verum nostrum Messiam se se convertant, ut salventur, & per & propter Jesum Christum unâ nobiscum æternis perfruantur gaudiis. Quod faxit DEUS!

Cui μόνω δόξα
εἰς τὰς αἰώνας τῶν αἰώνων!

Præstantissime & Doctissime BEUTHERE,
Amice honorande!

Docta certe & erudita Tua Dissertatio, prompto ex ingenio & fecundo derivata, haud obscure indicat te magnam bonis literis operam impendisse, nec neglexisse ea, quæ ab Livonia nostra luminibus auribus & oculis hausisti. Quæ instituti tui ratio præterquam quod Doctissimi cuiusq; suffragiis approbatur, etiam regis constitutionibus optimè convenit, & inde prolixa aliqua à me commendatione non eget. Saltem cum ingenii tui haud vulgaris specimen proferres, non alienum à nostra amicitia duxi, si gaudium illud, quod animo gero, etiam verbis proderem. Quin hortor, ne verearis animi tui opes in publicum dare, ut quæ acceperas, etiam exseras naturæ dona, atq; aliis Tuo exemplo ad virtutis & Literarum monumenta præeas. Nec te pœnitebit, cum jam iter ad externos mediteris, apud illos quoq; ingenii tui Lumen diffundere, ut qualis sis vel hinc novisse possint, & Musas insuper nostras non steriles esse & otiosas. Sic tandem fiet ut absoluto studiorum cursu Labores tam gnaros honores iusti consequantur, Tuorum gaudia & patriæ utilitas, cui te cum Literis invigilaveras, totum consecrasti.

Arvid Rörling,
Gothob: Svecus.

An dem Wohlgelehrten Hn: Autoren.

Was wir / liebster Freund / beginnen;
Was wir Tichten / was wir Sinnen/
Daß muß uns ein Ernst auch seyn/
Und nicht nur ein blosser Schein.
Wozu diene das Studiren/
(Dabon wir den Namen führen)
Wenn wir wolten immer hin
Bleiben mit dem scharffen Sinn
Auf den Unterbänden sitzen?
Laß Dein Leib nun wacker schwitzen;
Laß Dein Geist hoch steigen auff/
Halt Dich frisch in deinem Lauff/
Es wird Dir recht wol gelingen
Wenn Herz Beuther wird erringen;
Ernstlich als ein rechter Held/
Dem ein Wiederpart das Geld
(Der es zu behalten dachte/
Drauff mit Dir in Kampff sich machte)
Wirfst abjagen und ihn hin
Zu den blaffen lassen ziehn.
Daß es also wird geschehen/
Kan ich schon von ferne sehen/
Drumb so ruff ich zeitlich nu/
Dir / o Freund / Glück zu! Glück zu!

Mit diesen wenigen Zeilen wolte seinen hochgeehrten Herrn
Landmann seine Schuldigkeit und liebe Glück
wünschend abstaten

Johannes Oldekop, S. S. Th. St.

DE Adventu CHRISTI DOMINI *Tu* dis-
seris aptè

Auspice jam CHRISTO, Fama perennis erit,
Docta q; Doctorum cantet *Tua* lingua decora,
Donec Apollinei flamina montis erunt.

Sic BEUTHERE *Tuis* coeptis insiste: benignè
Perge Decus Patriæ surgere; cresce *Tuis*
Cresce *Tuis*, crescet nomen; sic semper Acanthi
Instar eris; viridis floribus usq; novis.

Hæc in honorem Pereximii Domini Respon-
dentis, Amici sui certissimi cecinit
Christianus Sachs, Revaliens.
J. U. Studios.

Qui cupit Aonii fructus decerpere montis
Insomnes noctes egerit atq; dies.
Quod quantum à tenero fecisti sedulus ævo
Testantur quævis conscia corda *Tibi*.
Testantur Patriis fundata Lycea sub oris,
Nec possunt laudes illa filere *tuas*.
In quæis dum vivis bis frigore constitit *Emma*,
Terquæ autumnales area trivit opes.
Nunc aliò Musas visurus sole calentes,
Ingenii linquis pignora cara *Tui*.
Pignora quæ Pæan lavit Permesside Lymphâ
Atq; Sionæis candida fecit aquis.
I faustis avibus, felixq; revertere nobis,
Et nostri vivas fac memor usq; Vale.

Honoris & amoris e. pereximio Disputat: ALITORI,
Populari & Amico suo verissimo hæc animatus
cecinit

Daniel Cločovius, Rigenfis.

Virtutis culmen quisquis conscendere gestit
Is multum sudat fertq; laboris onus.
Huc quoq; contendens nulli BEUTHERE
labori

Parcis, conatus quod probat hicce Tuus.
Mente precor vegetâ clementi Numine pergas
Sic olim spero præmia digna feres-

Sic Domino Respondenti amico suo
plurimum dilecto gratulatur
Johannes Andreas Schütz.

Jova Jova.

Wer recht embsig ist beflissen
Zu erjagen Ruhm und Ehr/
Wer ein wenig mehr wil wissen
Als des dummen Pöbels Lehr.
Muß durch stete Wachsamkeit
Suchen die Gelehrsamkeit
Wil ein Schiff-Mann bald erreichen
Den begehrten sichern Port;
Muß Er nicht die Segel streichen/
Sondern schleunig eilen fort/
Nichtes achten das beschwer
So begegnet auff dem Meer.
Wil ein Ritter seyn beehret
Mit der schönen Sieges-Krohn/
Wil Er ewig seyn vermehret
Mit der wäthen Nachwelt Lohn

Muß

Muß Er mit recht tapfrem Muth
 Sehen auff sein Leib und Blut.
 Dieses ist in allen Dingen
 Der Welt Brauch und wahrer Lauff:
 Keinem wills nach Wunsch gelingen/
 Niemand kömpt zu Ehren auff/
 Der nicht immer drauff bedacht/
 Wie Er Ehr und Ruhm erjagt/
 Nun; mein Freund! Er hat gelebet
 Als ein wahrer Muses Sohn
 Maassen Er darnach gestrebet/
 Daß Ihm würd' zur Beut und Lohn
 Die Krohn' der Gelehrsamkeit
 Und das Lob der Sissamkeit.
 Es ist Ihm auch so gelungen/
 Daß nunmehr mit grosser Krafft
 Ihm zur Ehre wird gesungen:
 Sey Willkommen Edle Pracht/
 Zierte durch Verstand und Wiß
 Diesen hohen Muses-Sitz.
 Nun so wolle GOTT verleihen
 Ihm Hr. BERTHER seine Gnad'/
 Er woll' alles Benedeyen/
 Was Er nur beschlossen hat;
 Zu vermehren Christi Lehr/
 Zu erweitern GOTTES Ehr.

Dem Wohlgetahrten Hn: Respondenten, als seinem
 wehrtesten Landomanne / wolte hiemit gratuliren,

Dessen Dienstverbundener
 Andreas Selmer, Rev. Esthonus.